การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา แบบภาคตัดขวาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะ โภชนาการของเด็ก ปัจจัยทางครอบครัวของเด็ก และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางครอบครัว และภาวะ โภชนาการของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลท่าสุด อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย ระหว่างเดือนเมษายน-พฤษภาคม 2551 ประชากรศึกษา ได้แก่ เด็กอายุ 1-5 ปี ในศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กตำบลท่าสุด จำนวน 164 คน โดยการบันทึกน้ำหนักและส่วนสูงของเด็ก ส่วนปัจจัยทาง ครอบครัวเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากผู้ปกครอง การวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความสัมพันธ์ด้วย ไคสแคว์ การประเมินภาวะ โภชนาการของเด็กโดยการเปรียบเทียบค่าน้ำหนักตามเกณฑ์ส่วนสูงของสำนักงานส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

ผลการศึกษา พบว่า เด็ก ร้อยละ 69.5 ร้อยละ 25.6 และ ร้อยละ 4.8 มีภาวะโภชนาการปกติ ภาวะโภชนาการต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน และภาวะโภชนาการเกินเกณฑ์มาตรฐานตามลำดับ ใน ค้านความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางครอบครัวและภาวะโภชนาการของเด็ก พบว่า ปัจจัยทาง เศรษฐกิจ ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยทางวัฒนธรรมไม่มีความสัมพันธ์กับภาวะโภชนาการของเด็ก เมื่อ พิจารณารายข้อ พบว่ามารคาเป็นผู้เตรียมอาหารให้กับสมาชิกในบ้าน และ สมาชิกในครอบครัว รับประทานอาหารเสริมเมื่อรู้สึกว่าร่างกายมีอาการอ่อนเพลีย มีความสัมพันธ์กับภาวะโภชนาการของเด็กอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ ที่ P = 0.031 และ 0.015 ตามลำคับ

The purposes of this study were to investigate children's nutritional status, family factors and the relationship between family factors and children's nutritional status of Child Development Centers in Thasud subdistrict, Mueang Chiang Rai district, Chiang Rai province, between April – Mar 2008. The study population is 164 children aged 1-5 years. Their weight and height were recorded. The data of family factors were obtained from their parents by using questionnaires. The data were analyzed by using frequency, percentage, arithmetric mean, standard deviation and Chi-square. The children's nutritional status was evaluated by comparing it with the standard criteria of weight for height index set by Bureau Health Promotion, Health Department, Ministry of Public Health.

The results showed that the percentages of children were 69.5, 25.6 and 4.8 percents for normal nutritional status, undernutrition and overnutrition respectively. Regarding relationship between family factors and children's nutritional status, family factors namely economic factors, social factors and cultural factors had no relationship with children's nutritional status. However, it was found that the children's nutritional status were related to their mothers if they prepared foods for their families and related to family's members if they had supplementary foods when they felts fatigue, with statistical significance at the levels of p = 0.031 and p = 0.015 respectively.